

Afbeelding: Transparant Art.nl

Sint Maarten

Dinsdag 11 november 2025

Inhoudsopgave

Blz. 3 Begin van de grote kersttijd

Blz. 4 " " " " "

Blz. 5 Programma voor Sint Maartensavond

Blz. 6 Lantarentjes maken

Blz. 7 Wichtelen

Blz. 8 Verhaal; De legende van Sint Maarten

Blz. 9 " " " " " "

Blz. 10 Verder lezen

Het begin van de grote adventstijd

SINT MAARTEN

Midden tussen het Michaël feest en het kerstfeest vieren we het Sint Maartensfeest. Het eerste lichtfeest.

Sint Maarten, hij toont ons het beeld van de goedheid en offerbereidheid die zich in de mens kan manifesteren. Sint Maarten toont ons ook dat de oogst, het licht en de warmte verledentijd zijn. Ons innerlijke licht moet gaan schijnen.

De natuur toont zich vaak ruw. Ooit moest de oogst op 11 november binnen zijn en als dat klaar was hing de boer een knol aan de staldeur. Zo kon iedereen zien dat de oogst binnen was. Het einde van het productiejaar.

Sint Maarten, Martinus bisschop van Tours;

Martinus werd geboren in 316/317 in Hongarije.

Met 15 jaar moest hij dienen in het Romeinse leger. Zijn vader was een voornaam man in het leger van Italië. Hij wilde dat zijn zoon in zijn voetsporen zou treden.

Martinus wordt officier in het leger. Zo kwam hij op zijn 18^e met zijn legeronderdeel bij de stad Amiens. Het was koud, bijna donker, de poorten zouden weldra sluiten. Hij moest zich haasten om op tijd binnen de muren van de stad te zijn. Toen hij door de poort wilde rijden bleef zijn paard staan.

En op dat moment merkt Martinus een bedelaar op. Martinus had hem niets te geven, geen brood of aalmoes, hij schenkt een deel van zijn mantel aan de bedelaar. Die nacht verschijnt in een droom Christus aan hem met het weggeschonken deel van de mantel.

Martinus besluit de keizer aan te bieden om zonder wapens, met de crucifix in zijn hand de vijand tegemoet te treden. Op voorhand onderwerpt de vijand zich aan hem. Ooit op weg naar zijn ouders in de Alpen wordt hij overvallen en geketend door een stel rovers, hij weet hen te bekeren en op het goede pad te brengen. Martinus krijgt voorname, hoge banen aangeboden, maar koos ervoor om een sober, karig leven te lijden. Er zijn tal van verhalen over hem geschreven. Vele

wonderen zou Martinus verricht hebben; water en wind kon hij bedwingen en zelfs het vuur tegenhouden. Hij werd bisschop van Tours. Hij sterft op 11 november 397 en op dat moment bloeiden de bloemen en heesters alsof het lente was. Het was 11 november...

We kennen Martinus als Sint Maarten en wij vieren op 11 november ons Sint Maartensfeest.

In vroeger tijden begon in deze tijd de veertigdaagse voorbereiding op het kerstfeest (later teruggebracht naar de adventstijd van de vier zondagen voorafgaand aan het kerstfeest).

Sint Maarten gaf op zijn weg in het schemerlicht de helft van zijn mantel aan een arm mens. Hij heeft die bedelaar gezien en schonk. Kleding werd in die tijd eindeloos versteld en de soldaten moesten hun uitrusting zelf van hun soldij betalen inclusief het paard. De mantel was een erg kostbaar bezit waar je een leven lang mee kon doen. Het was een mantel maar ook een deken, bescherming voor het paard, statussymbool en dat wat een schuilplaats biedt.

Het delen van de mantel. Dit feest gaat over delen.

Sint Maarten was een verstandig man. Hij hield een deel van de mantel zelf. Delen is jezelf gelijk maken aan de ander. Delen kan eindeloos.

Als bedelaar krijg je een halve mantel die van buitenaf naar je toe komt, de andere helft zal je door je innerlijke activiteiten en kracht moeten laten ontstaan. Deze mantel is niet af. Je hebt zelf wat te doen.

Maar ook, de ander kan jou niet helemaal omhullen, je zult er zelf ook aan bij moeten dragen. Roofbouw plegen door jezelf helemaal weg te schenken maakt je uiteindelijk zelf tot een bedelaar. En omhulling schenken mag niet verstikkend zijn, maar moet de ander in zijn waarde laten, hem de innerlijke kracht geven om uiteindelijk zelf het heft in eigen handen te kunnen nemen.

Durven wij te schenken, en dan alleen dat deel wat vrij is om te schenken? Zonder iets terug te ontvangen of het koud te krijgen en zonder oordeel?

En dan de bedelaar, zien wij de noden van de ander? Kunnen wij zelf een bedelaar zijn? Kunnen wij vragen, ontvangen. Kunnen wij onze lichtjes brandende houden in de ruwheid van de tijd. De uitgeholde knollen met hun lichtjes in het midden als beeld voor het steeds sterker wordende innerlijk licht wat met Advent kan gaan staan.

Sint Maarten leidt ons met zijn mantel van Michael naar Maria en het grote licht.

Sint Maartensavond

Dinsdagavond 11 november

Tijdens deze avond zullen we o.l.v. Ute Sint Maartensliederen en herfstliederen zingen tussen 19:30 uur en 20:00 uur in de Pinksterzaal.

Na afloop drinken we buiten bij de vuurkorven heerlijke chocolademelk voorbereid en gemaakt door onze bronlaakkoks en genieten van een lekkere traktatie die gemaakt wordt door onze collega's van het grote huis en Helianthus.

Wat zou het mooi zijn als jullie zelfgemaakte lampionnetjes/mooi versierde potjes (glazen potjes beplakken met vliegerpapier of zijdevloei) meebrengen die het geheel sfeervol omlijsten en zo de grote kersttijd inluiden. Begin daar alvast mee in je woonhuis. Leuk tijdens de huisavond om samen te maken!

"Dankbaarheid is vreugde om het geschenk van de liefde"

Lantaarntje maken

- Winterwortel, suikerbiet, rode biet, voederbiet evt. een uitgeholde pompoen.
- Een conservenblik met water vullen en laten bevriezen, met een spijker een figuur van gaatjes in het blik slaan.
- Een lantaarn van papier of karton met uitgeknipte figuurtjes waar zijdevloeipapier achter wordt geplakt (maak ook eens een slinger van kleine lantarentjes voor het raam).
- Een lantaarntje van hout met gefiguurzaagde tafereeltjes en beplakt met zijdevloeipapier.
- Een jampot beplakken met stukjes zijdevloeipapier.
- Een jampotje beplakken met dun uitgewreven gekleurde bijenwas.
- Een lijnolielampje: maak een tekening met waskrijt op stevig papier (of leg er herfstbladeren onder en wrijf met waskrijt over het papier, een afdruk van het blad komt in kleur op het papier), bestrijk de achterkant met lijnolie (slaolie voldoet ook) en het lantaarntje wordt transparant doorschijnend. Maak er met nietjes een koker van en zet deze over een waxinelichtje.

Lantaarntje van een jampotje

Neem een leeg jampotje. Scheur van warme kleuren zijdevloei of vliegerpapier stukjes om deze op de buitenkant te plakken, zodat het overal het glas bedekt. Plaats er een waxinelichtje in.

 uit het boekje *Sint Maarten*

Herfstbladerenafdruk

Met herfstbladeren, wat papier en enkele bijenwaskrijtjes of zachte kleurpotloden kun je een prachtig kunstwerk maken. Leg het blad onder een vel papier en begin maar met krijten. Al heel snel ontstaan de prachtige afdrukken van al die verschillende herfstbladeren.

Wichtelen

Een gebaar waarmee je zegt; 'ik zie jou!'

Het is herfst, de winter is in aantocht. De grote kersttijd is aangebroken. De dagen zijn kort, buiten wordt het koud. In Scandinavië komt er in deze tijd een Wichtelmannetje op bezoek. Hij komt een hartenlichtje brengen in de donkere tijd. Hij wil ons omhulling in de vorm van liefdevolle aandacht schenken.

Het wichtelmannetje of vrouwtje is een zachtmoedige kabouter, een goede huisgeest met een grote muts en een lange baard. Je ziet of hoort hem eigenlijk niet. Het wichtelmannetje schenkt in het geheim. Het wichtelmannetje staat voor naastenliefde, warmte en gezelligheid.

Maar jij kan ook zelf een wichtelmannetje zijn.

Vanuit die gedachte is het Wichtelen ontstaan. Het begint op 11 november, op de avond van Sint Maarten. Op deze avond kun je lootjes met namen trekken. Dat kan met een groep collega's zijn, of met de mensen in het huis waarin je woont. Je verklapt natuurlijk niet meteen wie jij hebt getrokken. Degene die op jouw lootje staat ga jij bijvoorbeeld tot Kerstmis verrassen met kleine geschenkjes. Jij bent dan het wichtelmannetje van de persoon op jouw lootje.

In plaats van Wichtelen met lootjes kun je natuurlijk ook gewoon iemand uitkiezen die je kent en waarvan jij vindt dat hij of zij het verdient. Of met een briefje erbij, waardoor diegene het door kan geven en weer wat leuks voor een ander gaat doen.

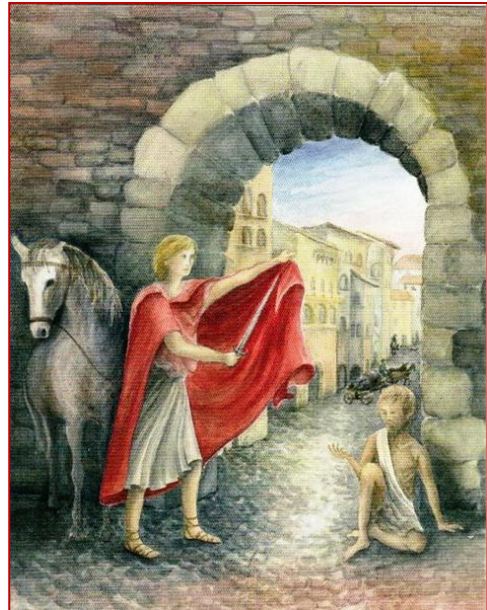
Wat schenkt een wichtelmannetje; een wichtelmannetje bedenkt wat de ander nodig heeft. Geschonken vanuit het hart. Dat kan een mooie kaart zijn, een spreuk, een tekening, een bloem, een stuk fruit, een theezakje, een warme kruik, een mooie steen of schelp die je gevonden hebt, een gedichtje, de ander zomaar even helpen, met een lief briefje erbij. Met als afzender; het wichtelmannetje. Iemand een beetje licht en warmte schenken in de donkere dagen voor kerst. Het gaat om de kracht van het kleine, die tot een groots gevoel van omhulling, warmte en licht kunnen leiden.

Voor wie zou jij wel eens het wichtelmannetje willen zijn?

De legende van Sint Maarten

Het was een dag in november. Loodzware grijze wolken bedekten de hemel en een ijzige wind blies de laatste dorre bladeren van de bomen en veegde ze voor zich uit. Over een Franse landweg reed een groepje jonge mannen. Op bevel van de keizer waren ze uit Italië vertrokken, om hier in Frankrijk een nieuwe taak op zich te nemen. Ze moesten zich haasten om het dichtstbijzijnde dorp te bereiken voor het donker werd. Het begon te regenen en door de ijzige kou bevroor de grond en werd het plotseling spiegelglad. De ruiters moesten oppassen dat hun paard niet uitgled en kwamen daardoor maar langzaam vooruit. Toen het begon te schemeren werd een van

de mannen ongeduldig en riep: 'Kijk, daar in de verte ligt een stad. Is dat Amiens niet? We zullen ons moeten haasten want weldra worden de poorten gesloten.' 'Hij heeft gelijk', riep een van de anderen, 'onze paarden kunnen vannacht weer uitrusten, daarom hoeven we ze nu niet te sparen. Vort! Sneller!' De mannen spoorden hun dieren aan. Maar een van hen wilde zich niet haasten en kwam daardoor steeds verder achterop, Het was de jonge ridder Maarten; hij maakte zich zorgen om zijn trouwe paard dat hem reeds zo vele goede diensten had bewezen. Hij reed liever voorzichtig en rustig op de spiegelgladde weg om ervoor te zorgen dat zijn paard niets overkwam. Van zijn kameraden was al snel niets meer te zien. De wind werd sterker en de regen ging over in een dichte sneeuwstorm. De sneeuwvlokken waaiden Maarten in het gezicht alsof het fijne naalden waren. Daarom trok hij zijn mantel nog dicht om zich heen, en hield met ijsskoude vingers de teugels stevig vast.

Het was al donker geworden toen Maarten de stad Amiens bereikte. Gelukkig stond de grote stadspoort nog open. Juist toen hij naar binnen wilde gaan, bleef zijn paard plotseling staan. De ridder trok met vaste hand aan de teugels, maar het dier verroerde zich niet. Maarten klopte hem op de hals en sprak hem vriendelijk toe. Het hielp niet. Het dier wilde geen stap verder doen. Toen steeg Maarten van zijn paard af en op dat ogenblik bemerkte hij een arme man die in een nis van de stadsmuur beschutting zocht tegen weer en wind. Hij was slechts in wat lompen gehuld en bibberde van de kou. Hoewel Maarten vaak onderweg een aalmoes aan arme mensen had uitgedeeld, had hij die avond niets anders bij zich als zijn ridderkleed en zijn warme mantel. Toch wilde hij ook deze man helpen en daarom nam hij zijn zwaard en sneed zonder aarzelen zijn mantel in twee stukken. De ene helft gaf hij de arme man, de andere hield hij zelf. Daarna besteeg hij

snel zijn paard zonder de dank van de bedelaar af te wachten en reed de stad in om zijn vrienden te zoeken. Hij vond ze in een herberg, waar ze met rode wangen bij de wijn en brandewijn grappen zaten te maken. Toen Maarten bij hen kwam lachte een van hen hem uit: 'Kijk eens, Maarten is er eindelijk ook!' Maar een van de anderen gaf hem een por in zijn zij en fluisterde.- 'Wees stil, zie je niet dat er iets met Maarten gebeurd is, kijk zijn mantel eens!' De vrienden kenden Maarten goed. Tijdens hun reis hadden zij vaak genoeg meegemaakt dat hij arme mensen die ze onderweg tegenkwamen een aalmoes gaf. Hoe vaak hadden ze niet om hem gelachen en spottend geroepen: 'Nog even, en je bezit zelf niets meer!'

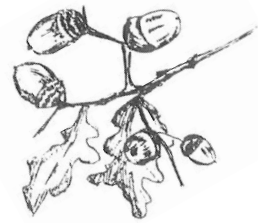
Toen ze nu merkten dat Maarten nog maar de helft van zijn mantel had, keken ze elkaar getroffen aan. Wat was er gebeurd? Een van de ridders schaamde zich dat hij met de anderen vooruitgegaan was zonder naar Maarten om te kijken en hij vroeg: 'Je hebt toch niet je mantel gedeeld om een van de armen te helpen?' Maarten antwoordde bescheiden: 'Ja, ik heb hetzelfde gedaan wat ik ook voor mijn broer zou hebben gedaan.' Die nacht werd Maarten wakker door een helder licht dat in zijn kamer scheen. Christus verscheen hem in de gestalte van de arme bedelaar. Hij had de helft van Maartens mantel om zijn schouders en sprak tot de engelen die hem omgaven: 'Maarten heeft mij deze mantel gegeven.' Die droom maakte diepe indruk op Maarten en hij voelde zich geroepen vanaf dat ogenblik de Christus te dienen. Hij liet zich dopen en trad zo gauw als bij maar kon uit de dienst van de keizer. Zo werkte hij met goedheid, liefde en opoffering onder de mensen en vele ridders volgden zijn voorbeeld.

Verder lezen

Jaarfeesten
(achtergronden en betekenis in onze tijd)
Jaarfeesten
Sint Maarten

Fred Tak
Rudolf Steiner
A.C. Voogt

Het leven van de heilige Martinus
Sint Maarten in de kruisgang
De kleine prins
Schipper mag ik overvaren

Sulpicius Severus
A. van Hulzen
Antoine de Saint-Exupéry
Juul van der Stok

Sprookjes van Grimm:

De grafheuvel
De sterrendaalders
Wassilisa de schone

Verhalen:

Drie bruiloftgave
Martinus van Tours
De gelukkige Prins
Tomte
De verhalen van Tolstoi

I. Verschuren
J. Qaudflieg/ R. Fuhrman
Oscar Wilde

Praktisch:

Lampions om zelf te knutselen
Feestelijke lantaarns en lampions
Papieren lantaarns en lampions
Transparanten doorlicht

Sabine Kuno
Kl. Laufenberg
Cl. Hofner
J. vd Stok en M. Slangen

Kijk ook eens op de internetsites;
<https://everydaymommyday.com/michaelsfeest>
<https://www.zonnejaar.nl/>
<https://www.antroposofieinspireert.nl>

Sint Maarten, hij toont ons het beeld van de goedheid, delen en offerbereidheid. Zien en schenken wat de ander nodig heeft. Een feest wat ons kan helpen dankbaar te zijn voor wat de natuur ons schonk en ons laat zien dat we het even zelf moeten gaan doen, samen delen, onszelf en elkaar warm houden, ons lichtje brandende houden in gure donkere dagen.

De grote kersttijd is begonnen, vol verwachting, op weg naar het grote lichtfeest wat Kerstmis heet.

**Wij wensen ieder
een verwarmende en met licht vervulde
Sint Maartensavond**

*Namens de voorbereidingsgroep,
Tanca Boot*

